

Електронне наукове фахове видання "Державне управління: удосконалення та розвиток" включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління (Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.12.2016 № 1604)

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Дніпровський державний
аграрно-економічний
університет

ДКС Центр
Видавництво ТОВ «ДКС-центр»

Державне управління: удосконалення та розвиток № 5, 2017

УДК 351:[316.4:351.1]

Л. М. Мельничук,

к. держ. упр., докторант,

Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ

МІЖСЕКТОРНЕ ПАРТНЕРСТВО У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАКТИЦІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ

L. M. Melnychuk,

PhD in Public Administration, Postdoctoral Student,

National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

CROSS-SECTOR PARTNERSHIP IN THE PRACTICE OF PUBLIC ADMINISTRATION OF THE SOCIAL DEVELOPMENT OF UKRAINE'S REGIONS

В статті здійснено аналіз сучасного стану міжсекторного співробітництва та партнерства у практиці державного управління соціальним розвитком регіонів. Розглянуто ключові види співпраці владних структур та зацікавлених сторін (соціальний діалог, громадянський діалог та державно-приватне партнерство) та з'ясовано їх функціональне навантаження у контексті розширення можливостей регіону щодо вирішення проблем власного розвитку. Виявлено основні проблеми та обмеження застосування різних форм партнерства у вітчизняній практиці державного управління соціальним розвитком регіонів, що потребують подальшого усунення та розв'язання. Окреслено перспективи розвитку наявних форм міжсекторного партнерства, вироблення дієвих механізмів державного стимулювання та підтримки різних форм співробітництва влади, бізнесу та громадянського суспільства з урахуванням національних умов та зарубіжного досвіду.

The article analyzes the current state of cross-sector cooperation and partnership in the practice of public administration of the social development of regions. Considered keystone species of cooperation of authorities and stakeholders (social dialogue, civil dialogue and public-private partnership) and found them functional load in the context of empowering the region to solve the problems of their own development. The basic problem and limit the use of various forms of partnership in the practice of public administration of the social development of Ukraine's regions that need further address and solve are educed. It is underlined prospects of development of existing forms of cross-sector partnership, development of effective mechanisms

of stimulation and support of various forms of cooperation of power, business and civil society, taking into account national conditions and international experience.

Ключові слова: *соціальний розвиток регіонів, державне управління, механізми державного управління, соціальний діалог, громадянський діалог, державно-приватне партнерство.*

Keywords: *social development of regions, public administration, mechanisms of public administration, social dialogue, civil dialogue, public-private partnership.*

Постановка проблеми. В умовах надзвичайно складних, багатовекторних, динамічних змін в усіх сферах суспільного буття, за яких поглиблюються проблеми соціального розвитку як окремих країн, так і їх територіальних утворень, дедалі більшого значення набуває необхідність удосконалення механізмів державного управління соціальним розвитком регіонів шляхом посилення їх здатності врахування та взаємоузгодження інтересів усіх учасників управлінських процесів на національному, регіональному та місцевому рівні. При цьому розширення кола соціальних суб'єктів зумовлює потребу у пошуку нових та модернізації чи оптимізації існуючих форм партнерства та співробітництва між державою, бізнесом, інститутами громадянського суспільства та окремими громадянами. Відтак, виникає проблема аналізу специфіки наявних форм взаємодії суб'єктів соціальних дій, визначення їх місця, ролі та ефективності в системі державного управління соціальним розвитком регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна наука державного управління достатньо широко висвітлює питання відносин партнерства та співробітництва в контексті державного управління. Це стосується проблем соціального діалогу (зокрема, В. Варениця, Н. Громадська, В. Давиденко, Н. Діденко, А. Колот, Д. Неліпа, О. Петрос, В. Скуратівський, В. Співак, В. Цвих), громадянського діалогу, громадсько-державного партнерства (передусім, В. Алексейчук, С. Городецька, Н. Липовська, А. Міхненко, С. Москаленко, В. Надрага, І. Письменний, О. Пухкал), державно-приватного партнерства (В. Варнавський, Д. Делмон, І. Запатріна, В. Лихачов, В. Мамонова, Т. Пахомова, Н. Піроженко, П. Шилепницький та інші). Проте дослідження партнерських відносин у системі державного управління соціальним розвитком регіонів України залишаються поза увагою наукової спільноти, що визначає цілі даної роботи.

Отже, **мета статті**, аналіз сучасного стану міжсекторного співробітництва та партнерства у вітчизняній практиці державного управління соціальним розвитком регіонів, визначення проблем та перспектив подальшого їх розвитку з урахуванням національних умов та зарубіжного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Розширення кола суб'єктів соціального розвитку об'єктивно зумовлює різноманітність можливих форм взаємодії між ними. Проте найбільший інтерес представляють ті види співпраці владних структур та зацікавлених сторін, що базуються на засадах партнерства та співробітництва, а також є значущими для підвищення та використання внутрішнього потенціалу регіону задля вирішення проблем власного розвитку. Аналіз наукових досліджень та нормативно-правових джерел дозволяє виокремити три групи партнерських відносин у системі міжсекторних взаємодій: соціальне партнерство (як діалог соціальних партнерів, соціальний діалог), державно-громадське партнерство (громадянський діалог) та державно-приватне партнерство.

Соціальне партнерство виступає дієвим інструментом поєднання економічної ефективності та соціальної справедливості, інструментом регулювання, формування та реалізації соціальної політики в цілому та соціально-трудова відносин, зокрема. Його функціональним навантаженням слід розглядати розв'язання гострих соціальних проблем, розвитку людських ресурсів та потенціалу усього суспільства, оскільки створює можливість досягнення відносного балансу інтересів працівників, роботодавців та держави, яка одночасно відіграє роль гаранта досягнутих домовленостей. При цьому, досвід зарубіжних країн засвідчує, що запровадження соціального партнерства, соціального діалогу у практику управлінської діяльності забезпечує пошук прийнятних шляхів поєднання економічного і соціального прогресу, підвищення добробуту, соціальної безпеки, стабільності та справедливості в суспільстві. Крім того, дослідження переконливо доводять ключову роль

соціального діалогу в підвищенні довіри громадян до органів державної влади, удосконаленні соціально-трудових відносин, підвищенні якості надання послуг населенню, накопичення соціального капіталу та формування спільної соціальної відповідальності як рівноцінної відповідальності усіх соціальних партнерів.

В Україні гарантії соціального діалогу забезпечують, перш за все, положення Закону України «Про соціальний діалог в Україні», а також законодавчих актів «Про колективні договори і угоди», «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» тощо. На законодавчому рівні предметом соціального діалогу виокремлено питання формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин.

Законодавчо також визначено рівні діалогу та його сторони на кожному з них. Соціальний діалог здійснюється на національному, галузевому, територіальному та локальному (підприємство, установа, організація) рівнях на тристоронній або двосторонній основі. При цьому, функціонування соціального діалогу в системі соціально-трудових та соціально-економічних відносин забезпечує мережа традиційних та новостворених національних і територіальних, міжгалузевих та галузевих, тристоронніх і двосторонніх органів соціального діалогу.

Відповідно до законодавства України соціальний діалог здійснюється між сторонами соціального діалогу відповідного рівня у формах: обміну інформацією; консультацій; узгоджувальних процедур; колективних переговорів з укладення колективних договорів і угод. Водночас практика формування та розвитку соціального діалогу в Україні, як і в більшості країн світу, засвідчує вирішальну роль ведення колективних переговорів з укладення колективних договорів та угод. Колективний договір є не тільки невід'ємним елементом, але й результатом соціального діалогу. Він розглядається як індикатор спроможності соціальних партнерів та ефективності соціального діалогу [8, с. 262]. Однак, рівень охоплення працівників колективними договорами станом на кінець 2016 року складає 75,9 % від облікової кількості штатних працівників. До того ж, дані суттєво відрізняються у розрізі регіонів, майже у 1,5 рази: від мінімального значення 55,6% (Київська область) до 85,7 % (Донецька область) [7].

Крім того, загальна система соціального діалогу в Україні на відміну від більшості європейських країн характеризується надто складною і громіздкою структурою: чотири рівні соціального діалогу вважаються обов'язковими, передбачається, що всі вони повинні бути однаково розвиненими і чітко ієрархічно підпорядкованими. Така структура позбавляє функціонуючу в Україні систему соціального діалогу багатьох переваг, які властиві найбільш ефективним моделям соціального діалогу країн ЄС [8, с. 262-263]. Крім того, соціальний діалог в Україні розвивається в рамках вузького формату і здійснюється між органами виконавчої влади чи місцевого самоврядування, репрезентативними об'єднаннями роботодавців та професійних спілок, які не можуть вичерпно представляти різноманітні інтереси усіх верств суспільства, що в цілому виявляється недостатнім для врегулювання багатьох соціальних проблем.

Дослідження до того ж доводять, що система соціального партнерства характеризується неефективністю, формальністю і невиконанням колективних угод і договорів. Чітко проявляється одностороння монополізація ринку праці роботодавцем, яка супроводжується зростанням соціальної незахищеності працюючих і соціальною напруженістю в суспільстві. До загальних викликів, що стоять перед соціальним діалогом в Україні, експерти також відносять: недосконалість інституалізації всієї системи соціального діалогу; відсутність ефективного механізму імплементації рішень; недостатність фінансових та технічних ресурсів у професійних спілках чи організацій третього сектору для ефективної участі в процесі діалогу; проблеми активного залучення усіх зацікавлених сторін до процесу різнострокового планування; відсутність ефективного процесу перемовин та дебатів [4, с. 9].

Незважаючи на здійснення заходів щодо формування в країні нормативно-правових основ для розширення сторін соціального діалогу шляхом внесення змін до Закону України «Про соціальний діалог в Україні» [7], стратегічними пріоритетами державної політики сприяння розвитку соціального діалогу в Україні залишаються забезпечення участі соціальних партнерів в розробці та реалізації політики, спрямованої на створення ефективного соціального захисту, справедливого оподаткування, ефективного використання бюджетних коштів; залучення соціальних партнерів та організацій громадянського суспільства до вироблення та реалізації регіональної політики щодо забезпечення сталого розвитку; сприяння максимальної прозорості та відкритості процесу вироблення сторонами соціального діалогу рішень щодо регіональної

політики; координація діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та організацій громадянського суспільства у реалізації заходів, передбачених в рамках затверджених стратегій та планів дій з питань соціального розвитку [4, с. 12].

В умовах поглиблення проблем соціального розвитку дедалі більшого значення набуває звернення до громадянського діалогу, який виступає формою демократичної участі громадян, їх контролю за процесом прийняття відповідальних рішень й підвищення ролі громадських регуляторів життєдіяльності суспільства. Крім того, досвід демократичних держав демонструє, що розвиток громадянського суспільства за системної державної підтримки дає змогу залучати додаткові людські, організаційні, фінансові та технічні ресурси для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг, сприяння процесу децентралізації державного управління і підвищенню його якості, а також скорочення державних видатків і запобігання корупційним ризикам.

В Україні порушені питання регулюються, передусім, Законом України «Про громадські об'єднання», що визначає інструменти взаємодії органів державної влади та громадських організацій, а саме: консультації з громадськістю, створення спільних органів і робочих груп, участь у громадських слуханнях; доступ до публічної інформації шляхом подання інформаційних запитів; подання пропозицій та звернень до депутатів та державних органів; участь у конкурсах соціальних проєктів. Водночас незважаючи на позитивні зміни в законодавстві, які були введені зазначеним Законом, існує низка проблем у правовому регулюванні громадських об'єднань та практики їх взаємодії з державою. Так, за висновками експертів, незадовільним слід визнати виконання вимог законодавства щодо забезпечення консультацій з громадськістю, оскільки спостерігається фрагментарне і вибіркоче їх застосування або навіть ігнорування. Відтак, імплементація всіх норм, процедурних вимог є недостатньою. Слід вказати й на те, що органи державної влади й дотепер переважно звужують взаємодію із громадськістю до комунікації та популяризації нормативних можливостей, інформаційного висвітлення двосторонніх відносин, меншою мірою – сприяють реальній взаємодії [90, с. 34].

Крім того, активність самих українських громадських організацій, діяльність яких має соціально спрямований характер, продовжує зосереджуватися переважно на національному рівні або на рівні великих міст, отже не набула системного та всеохоплюючого характеру. При цьому, співпраця неурядових організацій з державними структурами значною мірою опосередкована співробітництвом з міжнародними організаціями чи приватним сектором, що підтверджується як практикою їх діяльності, так і статистичними даними. Незважаючи на те, що державна статистика не задовольняє повною мірою потреби в інформації щодо громадських організацій, діяльність яких спрямована на вирішення соціальних проблем, проте вона демонструє загальні тенденції у громадському секторі, які характерні для усіх громадських об'єднань незалежно від їх спрямованості. Так, в той час як фінансовий внесок держави у підтримку громадських організацій зменшився (з 8% у 2010 році до 4% у 2015 році), рівень надходження коштів від благодійності іноземців постійно збільшувався, який у результаті складав третину від усіх надходжень у 2015 році. Крім того, незважаючи на збільшення обсягів коштів, які виділяються на підтримку громадських ініціатив з місцевих бюджетів, внесок місцевих органів влади також залишається несуттєвим, лише 2,5% (станом на кінець 2015 р.) [2, с.130].

Попри все, державна підтримка громадських організацій здійснюється як шляхом прямого фінансування (громадські організації інвалідів, що мають всеукраїнський статус, фінансуються Міністерством соціальної політики України [7]), так і фінансування на конкурсній основі програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського (постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 із змінами). Урядом рекомендовано також органам місцевого самоврядування застосовувати затверджений порядок конкурсного відбору програм та заходів, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Зокрема, на конкурсній основі програми та заходи, розроблені молодіжними та дитячими громадськими організаціями фінансує Міністерство молоді та спорту України. Проте рівень фінансування таких проєктів залишається нестабільним та незначним. Крім того, у період з 2010 по 2016 рік відмічається зменшення майже удвічі питомої ваги коштів, які спрямовуються на підтримку громадських ініціатив в інтересах дітей [2, с.131]

Подібні конкурси проводяться обласними державними адміністраціями. Однак така практика не набула системного характеру. У 2016 р. конкурси проєктів громадських організацій були проведені лише у 12 областях, в рамках яких профінансовано 241 програму. У 2017 р. конкурси планується провести лише у 10 регіонах. При цьому, фінансова підтримка

спрямовується переважно на реалізацію проектів та програм молодіжних громадських організацій (понад 67% від профінансованих проектів) [1]. За відсутності інформації неможливим видається аналіз практики підтримки громадських організацій органами місцевого самоврядування. Однак, зважаючи на рекомендаційний характер нормативно-правового поля з питань фінансової підтримки громадських організацій, важко сподіватися на широке розповсюдження такої практики співпраці самоврядних органів та організованої громадськості.

Відповідно актуалізується потреба у впровадженні інноваційних механізмів та інструментів державного управління соціальними процесами, в тому числі, регіонального рівня, до яких з впевненістю можна віднести соціальне замовлення. Досвід впровадження соціального замовлення у зарубіжних країнах чітко демонструє, що даний інструмент механізму державного управління дає змогу надавати населенню соціальні послуги більш якісно та з меншою витратою бюджетних коштів. За державою залишаються соціальні функції, які з об'єктивних причин не можуть бути делеговані громадським організаціям і приватним підприємствам. Характерною особливістю соціального замовлення є те, що його виконавцями є некомерційні, у першу чергу, громадські та благодійні організації, органи самоорганізації населення, які мають статус неприбуткових, відповідно їх доходи витрачаються на вирішення статутних завдань і соціальних проблем. Отже, головним принципом соціального замовлення є принцип переважного витрачання бюджетних та позабюджетних ресурсів, призначених для соціальних потреб, не на утримання закладів і установ, а на фінансування безпосередньо соціальних послуг через цільові соціальні програми [110, с. 5]. Тому в сучасних умовах саме соціальне замовлення виступає найбільш адекватною формою міжсекторної взаємодії, базуючись на договірних відносинах між органом виконавчої влади (органом місцевого самоврядування) та юридичною особою.

Необхідність запровадження соціального замовлення у вітчизняну практику закріплена у Стратегії реформування системи надання соціальних послуг (розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.08.2012 р. № 556-р). Відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» визначено поняття соціальне замовлення та віднесено до повноважень місцевих органів влади надання соціальних послуг, в тому числі, шляхом соціального замовлення. Рішенням уряду затверджено порядок його здійснення за рахунок бюджетних коштів (постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2013 № 324).

Водночас впровадження «соціальних контрактів» залишається нерозвинутою формою співпраці державних органів влади з недержавними організаціями. Незважаючи на постійний процес удосконалення нормативно-правового поля у сфері впровадження механізму соціального замовлення, практика його застосування має епізодичний характер. Так, у 2015 р. закупівлю соціальних послуг здійснено у Запорізькій, Миколаївській та Хмельницькій областях на загальну суму близько 200,0 тис. грн, у 2014 р. – лише у Хмельницькій області на загальну суму 95,0 тис. грн, у 2013 р. – соціальне замовлення також проводилось у Запорізькій і Хмельницькій областях [2, с.132].

Крім того, враховуючи звуження джерел фінансування соціальних послуг для недержавних надавачів тільки місцевим рівнем і відсутність чіткої визначеності механізму формування «предмету соціального замовлення», можна передбачити, що кошти розподілятимуться не на закупівлю соціальних послуг, а на фінансову підтримку недержавних організацій. Недоліком, на наш погляд, слід назвати й орієнтацію влади на використання цієї форми співробітництва лише у контексті надання соціальних послуг. В той час, як в країні зростає інституційна спроможність громадських організацій бути повноцінними партнерами держави у формуванні та реалізації державної соціогуманітарної політики. Мається на увазі не лише приймати участь, а й виконувати державні замовлення на розробку проектів нормативно-правових актів, проведення досліджень різних форм та спрямованості, здійснення моніторингу ситуації та ефективності державної політики тощо. Однак незважаючи на наявність такої практики, вона не має чітких правових основ та відповідно не набула системного характеру. Попри все, соціальне замовлення не перестає бути ефективним інструментом реалізації соціальної політики на місцевому рівні та розвитку реального міжсекторного партнерства, ознакою сучасної соціальної держави, індикатором рівня співпраці держави та недержавних організацій.

Невід'ємною умовою функціонування сучасного суспільства виступає взаємодія публічної влади та бізнесу. Характер цих відносин найбільш яскраво проявляється у формі державно-приватного партнерства, активне становлення ідеології якого почалося в першій половині 90-х років ХХ ст. шляхом розроблення та впровадження в розвинених країнах концепції розвитку державно-приватного партнерства. У розвинутих країнах його позитивна оцінка базується на подоланні інструментами партнерства інерційного монополізму держави та проблеми недостатності бюджетних коштів для впровадження потрібних

проектів.

Ефективна взаємодія між державою та приватним бізнесом поширюється насамперед в інфраструктурних галузях, де історично склалися можливості і потреби такої взаємодії при реалізації великомасштабних соціально-економічних завдань. Проте, останнім часом перелік напрямів проектів державно-приватного партнерства значно розширився. Гостра потреба модернізувати існуючу інфраструктуру, створену десятки років тому, доповнюється завданням пошуку фінансування нових проектів, особливо тих, що стосуються вирішення специфічних соціальних аспектів розвинених економік, зокрема, демографічних [3, с. 60]. На умовах державно-приватного партнерства реалізується більшість медичних проектів у Великій Британії, Бельгії, Фінляндії та деяких інших країнах. Основними напрямками інвестицій є будівництво медичних об'єктів, впровадження IT-технологій, розробка і виробництво нових видів медичного обладнання тощо [12]. У Російській Федерації, застосовуючи механізми цієї форми партнерства у галузі соціального захисту населення, працює Senior Group – компанія комплексного соціального обслуговування людей літнього віку. Це перша компанія у Східній Європі та Росії, що надає повний спектр послуг: від соціальних служб по догляду на дому до проживання в спеціалізованих закладах Senior Group [5].

В Україні практика застосування цієї форми партнерства застосовується відповідно до положень Закону України «Про державно-приватне партнерство», що визначає організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів (державна, територіальні громади в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування) з приватними партнерами (юридичні особи, крім державних та комунальних підприємств, або фізичні особи – підприємці), а також основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі (договори про концесію, спільну діяльність, управління майном, змішаний договір, інші договори). З метою унормування механізмів реалізації положень основного закону прийнято цілу низку урядових та відомчих нормативно-правових актів.

На час прийняття цього Закону сфера застосування державно-приватного партнерства у контексті соціального розвитку поширювалася на охорону здоров'я; туризм, відпочинок, рекреацію, культуру та спорт. Проте згодом були внесені зміни до законодавства (2015 р.), якими передбачено можливість застосування державно-приватного партнерства для надання соціальних послуг, управління соціальною установою, закладом; надання освітніх послуг та послуг у сфері охорони здоров'я; встановлення модульних будинків та будівництво тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб; будівництва та капітального ремонту житлових будинків, повністю чи частково зруйнованих внаслідок бойових дій на території проведення антитерористичної операції. При цьому об'єктами державно-приватного партнерства, можуть бути існуючі, зокрема, відтворювані (шляхом реконструкції, модернізації, технічного переоснащення) об'єкти, що перебувають у державній або комунальній власності; створювані чи придбані об'єкти в результаті виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства.

Слід зазначити, що на практиці найбільш поширеною формою співробітництва між державним та приватним секторами залишається концесія. Хоча світова практика засвідчує наявність й інших ефективних форм державно-приватного партнерства: контракти як адміністративний договір між органом місцевого самоврядування та приватним партнером, оренда, управління майном, угода про розподіл продукції. Застосування окремих з них не унормоване в законодавстві України, що значно звужує можливості приватного бізнесу на місцях сприяти розвитку території та відповідно потребує подальшого удосконалення законодавства у досліджуваній сфері.

Крім того, така форма взаємодії не набула повсюдного характеру. Станом на кінець 2016 р. проекти державно-приватного партнерства впроваджувалися лише у 16 областях (були відсутні у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Рівненській, Сумській Черкаській, Чернівецькій областях, та м. Києві). Найбільш поширена практика державно-приватного партнерства зафіксована у Полтавській області – 60,8 % від усієї кількості контрактів по країні. При цьому, зазначені проекти реалізуються переважно у сфері оброблення відходів (60,5% від загальної кількості); збору, очищення та розподілення води (20%), будівництва та/або експлуатація автострад, доріг, інших транспортних сполучень та їх інфраструктури (8,6%); виробництва, транспортування і постачання тепла (3,2%); виробництва, розподілення та постачання електричної енергії (2,7%); управління нерухомістю (1,1%); пошуку, розвідки родовищ корисних копалин та їх видобування (0,5%); туризму, відпочинок, рекреація, культура та спорт (0,5%); інші (6 проектів, що становить 2,9% від загальної кількості) [6]. Відтак, цілком очевидно є відсутність належної практики використання такої форми партнерства у сфері надання соціальних послуг, освіти та охорони здоров'я. Іншими словами, потенціал державно-приватного партнерства у розвитку

інфраструктурних об'єктів соціального спрямування регіонального та місцевого рівня залишається нереалізованим, що з урахуванням обмежених фінансових можливостей держави та наявності необхідних правових передумов зумовлює необхідність розвитку практики застосування державно-приватного партнерства щодо соціального розвитку регіонів.

Крім того, офіційно визнається, що основними причинами уповільнення розвитку механізму державно-приватного партнерства в Україні є недостатній рівень уваги держави до реалізації політики у цій сфері, недосконалість системи управління розвитком цього виду партнерства; низький рівень довіри громадян до органів державної влади та обізнаності з питань переваг реалізації інвестиційних проектів на засадах державно-приватного партнерства; відсутність ефективного механізму надання державної підтримки у сфері державно-приватного партнерства [10]. Відповідно перед державою постає завдання забезпечити можливість збереження економічних вигод для приватного партнера від реалізації соціальних проектів шляхом надання йому податкових і інших пільг, доступу до певних обсягів фінансових ресурсів держави, всебічної підтримки та сприяння у впровадженні проектів, спрямованих, зокрема, на будівництво, реконструкцію, модернізацію, обслуговування об'єктів місцевої інфраструктури освіти, охорони здоров'я, системи соціального захисту населення; надання соціальних послуг; реалізації соціальних програм підтримки людей похилого віку, осіб з інвалідністю; організацію соціального обслуговування в установах соціального захисту (стаціонарних закладах, вдома за місцем проживання, у закладах денного перебування) тощо.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, співпраця владних структур та зацікавлених сторін представлена різними формами партнерства та співробітництва, що є значущими для підвищення та використання внутрішнього потенціалу регіону, розширення можливостей регіональних систем задля вирішення проблем власного розвитку. Серед них у системі міжсекторних взаємодій виокремлюються соціальне партнерство, державно-громадське партнерство та державно-приватне партнерство, кожне з яких, маючи важливе значення для соціального розвитку регіонів, характеризується низкою проблем та недоліків використання у процесі державно-управлінського впливу на соціальні процеси регіонального рівня, що потребує нагального їх усунення та розв'язання. При цьому, здійснення подальших наукових пошуків має спрямовуватися на з'ясування ключових ризиків, перешкод для розвитку різних форм міжсекторного співробітництва, вироблення дієвих механізмів державного стимулювання та підтримки різних форм взаємодії влади, бізнесу та інститутів громадянського суспільства.

Література.

1. Громадянське суспільство і влада : урядовий веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/news/article/show/3377
2. Державна доповідь про становище дітей в Україні «Реалізація Конвенції ООН про права дитини в Україні: досягнення, проблеми, перспективи» (за період 2009-2016 рр.) . – К.: [б.в.], 2016. – 164 с.
3. Державне управління регіональним розвитком України: монографія / за заг. ред. В. Є. Воротіна, Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2010. – 288 с.
4. Інформаційні матеріали для розробки Стратегії модернізації соціального діалогу / Координаційно-експертна рада з питань соціальної політики. – К.: [б.в.], 2016. – 17 с.
5. Офіційний сайт компанії комплексного соціального обслуговування людей похилого віку «Senior Group» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.seniorgroup.ru/social_services/authorities/
6. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>
8. Петроє О. М. Соціальний діалог у державному управлінні: європейський досвід та українські реалії [Текст] : монографія / О. М. Петроє; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2012. - 303 с.
9. Про стан розвитку громадянського суспільства в Україні: загальні тенденції, регіональні особливості : аналіт. доп. – К.: НІСД, 2014. – 78 с.
10. Про схвалення Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013-2018 роки :

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.08.2013 № 739 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-p>

11. Соціальне замовлення в Україні : досвід 10 років впровадження : / [під редакцією В. І. Брудного, А. С. Крупника]. – Одеса : Євродрук, 2011. – 156 с.

12. Guidebook on Promoting Good Governance in Public-Private Partnerships / United Nations, Economic Commission for Europe. – Geneva, 2008. – 98 p.

References.

1. Hromadians'ke suspil'stvo i vlada : uriadovyj veb-sajt, available at: http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/news/article/show/3377 (Accessed 2 May 2017)

2. Derzhavna dopovid' pro stanovysche ditej v Ukraini (2016), “*Realizatsiia Konventsii OON pro prava dytyny v Ukraini: dosiahnennia, problemy, perspektyvy*” (za period 2009-2016 rr.) [Implementation of the United Nations Convention on the Rights of the Child in Ukraine: achievements, problems and prospects], Kyiv, Ukraine.

3. Vorotin, V. Ye. and Zhalilo, Ya. A. (2010), *Derzhavne upravlinnia rehional'nym rozvytkom Ukrainy* [State management of regional development in Ukraine], NISD, Kyiv, Ukraine.

4. Koordynatsijno-ekspertna rada z pytan' sotsial'noi polityky (2016), *Informatsijni materialy dlia rozrobky Stratehii modernizatsii sotsial'noho dialohu* [Information materials for the development strategy of modernization of social dialogue], Kyiv, Ukraine.

5. Senior Group: High Quality Senior Care, available at: https://www.seniorgroup.ru/social_services/authorities/ (Accessed 2 May 2017)

6. The official site of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine, available at: <http://www.me.gov.ua> (Accessed 2 May 2017)

7. The official site of the Ministry of Social Policy of Ukraine, available at: <http://www.mlsp.gov.ua> (Accessed 2 May 2017)

8. Petroie, O. M. (2012), *Sotsial'nyj dialoh u derzhavnomu upravlinni: ievropejs'kyj dosvid ta ukrains'ki realii* [Social dialogue in public administration: European experience and Ukrainian realities], NADU, Kyiv, Ukraine.

9. Analitychna dopovid' (2014), *Pro stan rozvytku hromadians'koho suspil'stva v Ukraini: zahal'ni tendentsii, rehional'ni osoblyvosti*. [On the state of civil society in Ukraine: main trends, regional differences: report], NISD, Kyiv, Ukraine.

10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2013), “Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On approval of the concept of public-private partnership in Ukraine for 2013-2018 years””, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-p> (Accessed 2 May 2017)

11. Brudnyj, V. I. and Krupnyk, A.S. (2011), *Sotsial'ne zamovlennia v Ukraini : dosvid 10 rokiv vprovadzhennia* [The social contract in Ukraine: the experience of '10 introduction], Yevrodruk, Odessa, Ukraine.

12. Guidebook on Promoting Good Governance in Public-Private Partnerships (2008), United Nations, Economic Commission for Europe, Geneva.

Стаття надійшла до редакції 16.05.2017 р.

ТОВ "ДКС Центр"

Вропы